

මිනුවන්ගොඩ අධ්‍යාපන කලාපය

වාරය - I

ශ්‍රේණිය : 12	විෂයය : තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය	පාඩම : 3.1. පරිගණකයෙහි සංඛ්‍යා නිරූපණය කරන ආකාරය විශ්ලේෂණය කිරීම.
---------------	--------------------------------------	---

ලකුණුවත් පූර්ණ සංඛ්‍යා නිරූපණය

ලකුණුවත් ප්‍රමාණය (Sign - Magnitude)

- ❖ ධන හා සෘණ සංඛ්‍යා නිරූපණය කිරීම සඳහා යොදා ගනී.
- ❖ මෙහිදී බිටු 8ක් පමණක් භාවිතාවේ.
- ❖ මෙම බිටු 8න් **පළමු බිටුව** (වැඩිම වෙසෙසි බිටුව) සංඛ්‍යාවේ **ලකුණ (+ හෝ -)** නිරූපණය කිරීම සඳහා යොදා ගනී.
- ❖ **ඉතිරි බිටු 7** මගින් අදාළ **සංඛ්‍යාව** නිරූපණයවේ.
- ❖ මෙම ක්‍රමයට අනුව -127 සිට +127 දක්වා වූ සංඛ්‍යා පමණක් නිරූපණය කළ හැකිය.
- ❖ **පළමු බිටුව 0** නම්, එම සංඛ්‍යාව **ධන (+)** වන අතර, **පළමු බිටුව 1** නම්, එම සංඛ්‍යාව **සෘණ (-)** වේ.
- ❖ උදා : 45 යන සංඛ්‍යාව සලකමු.
  - 45 හි ද්වීමය අගය 101101_2
  - බිටු 8කින් ලියූ විට, 00101101_2

+45

0	1	0	1	1	0	1
---	---	---	---	---	---	---

-45

0	1	0	1	1	0	1
---	---	---	---	---	---	---

අනුපූරකය (Complement)

පරිගණකයන් හි ද්වීමය සංඛ්‍යා උපයෝගී කරගෙන සිදු කරනු ලබන ගණිත කර්ම සඳහා යොදා ගනී.

1 හි අනුපූරකය (1's Complement)

- ❖ ධන සංඛ්‍යා - සාමාන්‍ය ද්වීමය සංඛ්‍යා ලෙස බිටු 8 කින් නිරූපණය කෙරේ.
- ❖ සෘණ සංඛ්‍යා - බිටු 8කින් ලියන ලද අදාළ ද්වීමය සංඛ්‍යාවේ ඇති 0 හි අගයන් 1 බවටත් එකෙහි අගයන් 0 බවටත් පරිවර්තනය කෙරේ.

උදා : 12 යන සංඛ්‍යාව සලකමු.

- මෙහි ද්වීමය අගය 00001100_2 (බිටු 8කින් ලියූ විට)
- $+12 = 00001100_2$
- $-12 = 11110011_2$ (0 වෙනුවට 1ද, 1 වෙනුවට 0ද යෙදූ විට)
- එම නිසා -12 හි 1හි අනුපූරකය 11110011_2 වේ.
- +12 හි 1හි අනුපූරකය 00001100_2 වේ.

2 හි අනුපූරකය (2's Complement)

- ❖ ධන සංඛ්‍යා - සාමාන්‍ය ද්වීමය සංඛ්‍යා ලෙස බිටු 8 කින් නිරූපණය කෙරේ.
- ❖ සෘණ සංඛ්‍යා - 1හි අනුපූරකයට 1ක් එකතුකළ විට ලැබේ.

උදා : 12 යන සංඛ්‍යාව සලකමු.

- -12 හි 1හි අනුපූරකය 11110011_2 වේ.
- එමනිසා එයට 1ක් එකතු කළ යුතු ය.
- 11110011_2
 $\quad\quad\quad 1_2 \quad +$

 11110100_2

- මේ අනුව -12 හි 2 හි අනුපූරකය 11110100_2 වේ.

ලකුණුවත් ප්‍රමාණය, 1 හි අනුපූරකය සහ 2 හි අනුපූරකය හි

භාවිතය

	භාවිතය
ලකුණුවත් ප්‍රමාණය	<ul style="list-style-type: none"> අප දත්ත එකතු කිරීම් හෝ අඩු කිරීම් හෝ නොකරන විට පමණක් භාවිතා කෙරේ. ප්‍රතිසම අංකිත පරිවර්තනයන්හි දී භාවිතා වේ. සංකීර්ණ ගණිතමය පරිපථ අවශ්‍ය වන අවස්ථා වල දී ඒවා සීමිතව භාවිතා කර ඇත.
1 හි අනුපූරකය	<ul style="list-style-type: none"> සරල සංකල්පයක් නිසා දෘඩාංග වල සරල නිර්මාණයකි.
2 හි අනුපූරකය	<ul style="list-style-type: none"> ගණිතමය ක්‍රියාකාරකම් කිරීම සඳහා අඩු පිරිවැයක් සහිතව අධිවේගී දෘඩාංගයක් තැනීමට හැකිවේ.

සංඛ්‍යාවක වැඩිම වෙසෙසි අගය

(Most Significant Digit - MSD)

❖ සංඛ්‍යාවක් වමේ සිට දකුණුපසට කියවීමේ දී වම් කෙළවරින්ම පිහිටි ශුන්‍ය නොවන අගය වේ.

සංඛ්‍යාවක අඩුම වෙසෙසි අගය

(Least Significant Digit - LSD)

❖ සංඛ්‍යාවක් වමේ සිට දකුණුපසට කියවීමේ දී දකුණු කෙළවරින්ම පිහිටි ශුන්‍ය නොවන අගය වේ.

උදා :

සංඛ්‍යාව	MSD	LSD
748	7	8
3254.0	3	4
98.76	9	6
0.00372	3	2
0.2	2	2